GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 200. *Dumineca 8 (20) Septemvre.* 1885.

Braşovŭ, 7 (19) Septemvre 1885.

Prea târdiu a venitŭ „Egyetertes“ cu sfatulŭ ce 'lŭ dă în modŭ indirectŭ guvernului românŭ, căcĭ acestŭ guvernŭ se şi grăbise a decide espulsiunea din ţéră *a* şése Românĭ transilvanenĭ.

Fatală grabă! In zelulŭ lorŭ de a face bine şi de a îndrepta rĕulŭ, miniştrii românĭ au trecutŭ cu vederea, că rĕul despre care se tractéză în casulŭ de faţă, alŭ proclamaţiei pretinsei „irredente“, nu era a se căuta nicĭ între Mare şi Carpaţĭ, nicĭ la Dâmboviţă, nicĭ la Siretŭ, ci între Tisa şi Carpaţĭ, la Têrnave, Oltŭ şi Mureşŭ, la Someşŭ şi Arieşŭ.

Ómenĭ cu minte suntŭ cei dela „Egyetértés“ când combatŭ pe Tisza, şi uită pe unŭ momentŭ că mergŭ mână 'n mână cu el în contra nóstră a Românilorŭ. Astfelŭ ei fórte bine au cunoscutŭ, că rĕulŭ trebue lecuitŭ acolo unde esistă, nu unde nu esistă, şi de aceea au datŭ sfatŭ guvernului românŭ că, dacă va primi vr'o întrebare diplomatică dela cabinetulŭ Tisza în privinţa proclamaţiei, sĕ'i rĕspundă:

„Dacă în Ungaria esistă vr'unŭ rĕu, din care causă vĕ temeţĭ atâtŭ de multŭ de proclamaţiă, atuncĭ vedeţĭ de 'lŭ lecuiţĭ cum puteţĭ şi câtŭ mai grabnicŭ puteţĭ: dar nu pretindeţĭ dela noi ca sĕ vĕ facemŭ servicii de gendarmĭ în interesulŭ păcii dinăuntrulŭ Ungariei.“

Dacă miniştri românĭ arŭ fi rĕspunsŭ în acestŭ sensŭ, salvaţĭ erau chiar şi înaintea lumei celei maghiare, căcĭ organulŭ de frunte alŭ revoluţionarilorŭ unguri, celŭ mai cetitŭ şi mai rĕspânditŭ în tótă ţéra ungurescă vine şi declară că, după a sa convingere, drĕptă ar fi fostŭ o asemenea purtare din partea guvernului românŭ.

Rĕulŭ esistă în statulŭ ungarŭ, acésta o simţimŭ nu numai noi Românii de aicĭ, ci chiarŭ şi Ungurii, acésta se vede acum pe tóte drumurile şi potecile şi în tóte unghiurile. Dér care este rĕulŭ? Este proclamaţia tipărită cu roşu rĕulŭ, orĭ acesta îşĭ are altŭ isvorŭ şi zace în alte împrejurărĭ?

Dacă guvernulŭ românŭ împreună cu celŭ ungurescŭ arŭ fi chibzuitŭ cu tótă seriositatea asupra acestei întrebărĭ, atuncĭ ar fi fostŭ de o sută de mii de orĭ mai multŭ profitată causa pacĭnicei convieţuirĭ a Ungurilorŭ şi a Românilorŭ, decâtŭ prin aceea că guvernanţii noştri au pornitŭ gónă în contra tuturorŭ cărturarilorŭ românĭ şicanându-i în totŭ modulŭ, şi băgându-i în închisóre, şi prin aceea că guvernulŭ românŭ şi-a luatŭ refugiulŭ la estrema mĕsură a espulsării, lovindŭ fără cruţare pe şése Românĭ transilvănenĭ, vĕduţi în România, cu unŭ ordinŭ despoticŭ. Acestŭ ordinŭ, orĭ câtŭ de culpabilĭ s'arŭ fi aflatŭ acei transilvănenĭ — ceea ce nu scimŭ — nu avea nicĭ unŭ temeiu din momentulŭ când constatatŭ a fostŭ dincóce şi dincolo de Carpaţĭ, că proclamaţia din cestiune n'a avutŭ nicĭ o urmare şi când înşişĭ Ungurii, şi încă cei mai estremĭ şi mai revoluţionarĭ dintre ei, recunoscŭ că materia esplosibilă este grămădită aicĭ în ţéră şi că nimicŭ nu póte ajuta décă vre-o doi-trei transilvănenĭ vorŭ fi daţĭ afară din România, când aicĭ „suntŭ cu sutele şi miile totŭ aşa de periculoşĭ pentru Unguri“.

Este fórte durerosŭ dér rĕmâne faptŭ nerĕsturnabilŭ că sute şi mii de Românĭ din statulŭ ungarŭ sunt consideraţĭ adĭ de foile şi organele publice ungurescĭ totŭ aşa de periculoşĭ, precum consideră guvernulŭ românŭ pe cei ce i-a datŭ afară din ţéră.

Guvernulŭ românŭ a arătatŭ adevĕratele cause ale espulsării celorŭ şése transilvănenĭ din România, dér décă a voitŭ prin acésta sĕ facă ceva în interesulŭ statului românŭ şi alŭ bunei înţelegerĭ dintre România şi Austro-Ungaria, atuncĭ trebuia sĕ pretindă dela cabinetulŭ Tisza una din douĕ: séu ca acesta sĕ nimicéscă cu focŭ şi fierŭ — cum cere „Egyetertés“ — pe toţi Românii cu carte nemulţămiţĭ din Transilvania şi Ungaria, căcĭ numai atuncĭ póte fi şi România sigură de invasiunea elementelorŭ malcontente, séu sĕ pretindă dela stăpânirea ungurescă ca se lecuéscă rĕulŭ dela rădăcină, *sĕ mulţămescă pe Românii supuşĭ ei şi sĕ nu şi-i înduşmănéscă.*

Până nu se va întêmplá una din douĕ: nimicirea totală a românismului în statulŭ ungurescŭ, orĭ mulţumirea poporului românescŭ pe temeiulŭ egalei îndreptăţirĭ naţionale, până atuncĭ fiă siguri d.-nii Tisza şi Brătianŭ, că cu prigonirĭ şi espulsărĭ rĕulŭ nu se va delătura, ci va devenĭ şi mai ameninţătorŭ.

Perchisiţiunĭ domiciliare şi prigonirĭ.

Din Verşeţŭ i se telegrafĕză ḑiarului „Budapesti Hirlap:« »Solgăbirĕulŭ din Verşeţŭ Csapo a aflatŭ în Varadia, Vrania şi împrejurime mai multe esemplare din proclamaţia „irredentei române,“ pe carĭ le-a confiscatŭ. In urma energicei cercetărĭ ce s'a făcutŭ la faţa locului s'au descoperitŭ rĕspânditorii proclamaţiei. Invĕţătorulŭ Petcu, Caimanŭ Bogdanŭ şi mai multĭ alţii au fostŭ arestaţĭ. Cercetarea se continuă încă cu rigóre în Varadia. din care causă nu putemŭ comunica mai multŭ.«

Cetimŭ în »Ellenzék« din Cluşiu: »Corespondentulŭ nostru din Sebeşiu scrie, că acolo irredenta română are nenumĕraţĭ apostolĭ şi unulŭ dintr'înşii a şi fostŭ prinsŭ, dér nu de »magistratulŭ ordinarŭ« séu prin veghierea solgăbirĕului de aicĭ, ci la iniţiativa tribunalului din Têrgulŭ-Murĕşului şi a preşedintelui ei demnŭ în tóte privinţele. Respectivulŭ este unulŭ din învĕţătorii scólei române de aicĭ, pe care l'a arestatŭ unŭ locotenentŭ dela gendarmeriă în Aiudŭ şi care erĭ a fostŭ dusŭ la Têrgulŭ-Murĕşului. Respectivulŭ este acusatŭ de-a fi rĕspânditŭ cunoscuta proclamatiă a »Irredentei.« Investigările urméză şi acum cu energiă pe lângă intervenirea procurorului reg. care a venitŭ anume dela Sibiiu. Aicĭ, se vede, numai acum au auḑitŭ despre împrejurările de aicĭ. Nicĭ nu-i mirare, ci trăiescŭ într'unŭ comitatŭ săsescŭ şi acésta esplică tóte.«

Despre casulŭ din Sebeşŭ se telegrafĕză la »Orsz. Ert.« din Sibiu următórele: »In Sebeşŭ a fostŭ arestatŭ Zevedeu Mureşanŭ, învĕţătorulŭ gr. or. de acolo, şi îndată a fostŭ dusŭ la Têrgulŭ-Murĕşului. Z. Mureşanŭ este multŭ compromitatŭ şi este în prepusŭ de-a fi rĕspânditŭ proclamaţia »Irredentei române.« In satele din giurulŭ Sebeşului se facŭ învestigărĭ.«

Lui »Sieb. d. Tagbl.« i se scie din Sebeşŭ, că în nóptea de Duminecă spre Lunĭ a sositŭ acolo unŭ sublocot. dela gendarmeriă c'unŭ altŭ gendarmŭ şi au sculatŭ din somnŭ pe judele de cercŭ, cu care au plecatŭ încă în nóptea aceea. Marţĭ d. a. au sositŭ érăşĭ în Sebeşŭ. S'au făcutŭ perchisiţiunĭ domiciliare la cei doi învĕţătorĭ românĭ, la preotulŭ şi în scólă. Unulŭ din învăţătorĭ a fostŭ arestatŭ şi fŭ escortatŭ de unŭ gendarmŭ *pe josŭ* la Alba-Iulia. Se aude că s.-locot. dela gendarmĭ şi cu judele fusese Lunĭ sĕ cerceteze în comunele Cióra, Cugirŭ şi în Pianŭ, unde făcură perchisiţiunĭ domiciliare, dér nu aflară nimicŭ. Dela Sebeşŭ au plecatŭ prin alte comune la Răhău etc. Cele mai contraḑicĕtóre faime s'au rĕspânditŭ despre cei arestaţĭ. Spiritele suntŭ în urma acestora fórte iritate.

*

Ḑiarului „Nemzet« i se scrise din Deva:

„Réthy Lajos inspectorŭ de scóle ung. şi Barcsay Kalman viceşpanŭ au primitŭ tipăriturĭ, carĭ suntŭ subscrise (cu mâna) »Irredenta română« şi în carĭ se învită la prenumĕrare pentru opulŭ „*Viaţa lui Horia.*“ Tipăritura s'a pregătitŭ în Haţegŭ, dér s'a pusŭ pe poştă în România. Adresa din afară a ambelorŭ scrisorĭ a fostŭ scrisă corectŭ unguresce şi ele fură sigilate c'unŭ sigilŭ cu literele »R. I.« (România Irredenta). Viceşpanulŭ îndată a pornitŭ investigaţiunea; inspectorulŭ de scóle a predatŭ esemplarulŭ sositŭ procurorului reg. Acum viceşpanulŭ şi procurorulŭ caută pe autorii şi rĕspânditorii tipăriturei.«

»Tipăritură efectuată în Haţegŭ şi pusă pe poştă în România?« — Se póte o scire mai nostimă decâtŭ asta? Esistă în Haţegŭ o tipografiă secretă, căcĭ de una autorisată n'amŭ auḑitŭ încă până acum?

*

Viceşpanii tuturorŭ comitatelorŭ locuite de Românĭ, în urma ordinului ministrului de interne, provócă pe aceia carĭ posedŭ proclamaţiunĭ de ale »irredentei române« sĕ le predea autorităţii într'unŭ terminŭ órecare.

Fişpanulŭ comitatului *Turda-Arieşŭ* cu ocasiunea deschiderei adunării comitatense la 16 l. c. a vorbitŭ mai multŭ asupra „proclamaţiei irredentiste« asigurândŭ, că guvernulŭ a luatŭ mĕsurĭ fórte energice în interesulŭ ordinei (ce nu e de nimenĭ ameninţată — Red. »Gaz. Trans.«) şi ḑicendŭ adresându-se către Românii acestui comitatŭ:

»Desavuaţĭ cu purtarea dvóstră liniştită proclamaţia amintită. Acésta o pretindŭ eu ca fişpanŭ şi în numele legii şi alŭ patriotismului. In acéstă privinţă am datŭ espresiune în raportulŭ meu adresatŭ înaltului guvernŭ acelei vederĭ a mele, că nicĭ unŭ cetăţénŭ de naţiunalitate română din Turda-Arieşŭ nu va comite înnalta trădare şi trădarea de patriă ce-o predică acea proclamaţiă. Credŭ şi sperezŭ că locuitorii comitatului Turda-Arieşŭ nu vorŭ da de minciună raportulŭ meu, ci vorŭ observa o atitudine liniştită şi pacinică.«

Fişpanulŭ comitatului *Timişŭ* a publicatŭ unŭ apelŭ cu data 22 Sept. prin care provócă pe cei ce au primitŭ proclamaţii sĕ le predea autorităţilorŭ celŭ multŭ până la 25 Septemvre, căcĭ la din contră vorŭ fi traşĭ la rĕspundere.

ESPULSAREA ARDELENILORŬ.

Intréga pressă independentă din Bucurescĭ: „Românulŭ,“ „Naţiunea,“ „L'Indépendance Roumaine,“ „România,“ „Rĕsboiulŭ-“Weiss, „România liberă,“ „Curierulŭ Financiarŭ,“ „Drepturile Omului,“ au publicatŭ în fruntea lorŭ următorulŭ protestŭ:

Protestămŭ în contra espulsării d-lorŭ *Nicolau Ciurcu, Alexandru Ciurcu, George Sĕcăşénu, George Ocăşanu, I. Droc Bănciulescu şi I. Corneanu*, Românĭ din Transilvania.

D. Dumitru Brătianu, fostŭ preşedinte alŭ consiliului de ministri şi frate mai mare alŭ d-lui I. C. Brătianu, preşedintele consiliului şi ministru de interne, a adresatŭ d-lorŭ Ciurcu tatălŭ şi fiulŭ scrisórea următóre:

Primiţĭ, vĕ rogŭ, espresiunea viei mele durerĭ. Toţĭ Românii au primitŭ, în persóna vóstră, o crudă lovitură care'i împróscă de ruşine. Vĕ doresсŭ bună călĕtoriă şi repede întórcere în ţéră. — Dem. Brătianu.

„Românulŭ“ scrie următorulŭ primŭ articulŭ:

Şése Românĭ suntŭ goniţĭ din România de către ministerulŭ d-lui I. C. Brătianu. Crima lorŭ este d'a fi cuteḑatŭ sĕ pronunţe cuvinte în favórea fraţilorŭ lorŭ, cari ḑacŭ sub jugulŭ Ungurilorŭ.

Indată ce scirea se rĕspândi prin Bucurescĭ, nu se auḑi de câtŭ unŭ singurŭ cuvêntŭ: »Décă Rosetti trăia, nu s'ar fi făcutŭ acésta!« Cuvêntŭ au cei ce cugetă astfelŭ.

Celŭ care n'a încetatŭ unŭ minutŭ d'a lupta pentru naţionalitate şi libertate s'ar fi opusŭ cu tăria-i cunoscută celorŭ cari lovescŭ libertatea pressei, celorŭ cari spre a

face placulŭ Ungurilorŭ se înjosescŭ până a goni gazetarĭ românĭ din ţéra lorŭ.

Rosetti ar fi luptatŭ şi ar fi isbutitŭ, suntemŭ siguri, sĕ scape ţéra de acéstă nouă umilinţă, precum a scăpatŭ deja libertatea pressei din ghiarele guvernului actualŭ, care era gata s'o sfăşiă.

Emoţiunea ce resimţimŭ ne opresce a discuta cu linisce fie-care punctŭ din legea espulsiunilorŭ şi a arĕta, că nu trebuia aplicată astfelŭ precum a făcutŭ celŭ care dechiarase în Cameră că nu se vorŭ espulsa decâtŭ vagabonḑii şi asasinii, că legea nu se va aplica nicĭ chiar străinilorŭ cari au unŭ domiciliu séu carĭ au trasŭ la unŭ omŭ cunoscutŭ.

Stăpânindu-ne indignaţiunea şi durerea ne mărginimŭ, aḑĭ, a constata că mai mulţĭ Românĭ vorŭ fi aruncaţĭ pe stradele Parisului, fără unŭ banŭ, fără a cunósce limba acelei ţĕrĭ, că femei vorŭ rĕmâné lipsite de sprijinulŭ soţilorŭ lorŭ, mame de alŭ copiilorŭ, şi că unŭ bĕtrânŭ de 65 de anĭ va fi nevoitŭ a trăi pe pământŭ străinŭ, pentru singura vină că este părintele unui ḑiaristŭ.

Ne mărginimŭ decĭ a strânge cu iubire şi frăţiă mâna Românilorŭ goniţĭ de guvernulŭ actualŭ, spuindu-le: La revedere fraţilorŭ!

„L'Indépendence Roumaine" în primulŭ sĕu articulŭ scrie:

Guvernulŭ isgonesce în modŭ arbitrarŭ şése Românĭ, în virtutea unei legĭ ce se angajase a nu o aplica decâtŭ în contra vagabunḑilorŭ. Opiniunea publică va auḑi cu uimire, că sub guvernulŭ d-lui I. C. Brătianu legea asupra streinilorŭ privesce şi pe Românĭ şi că declaraţiunea primului ministru în parlamentŭ au fostŭvorbe góle.

D. I. C. Brătianu a declaratŭ în Martie 1881 în cameră, că legea asupra stăinilorŭ nu o va aplica în contra ómenilorŭ carĭ au domiciliu séu carĭ arŭ fi óspeţii unui cetăţénŭ cunoscutŭ. Care din cei şese Românĭ e fără domiciliu? Toţĭ suntŭ ómenĭ onorabilĭ; trei dintre ei suntŭ ḑiaristĭ. Şi de ce suntŭ acusaţĭ? Sentinţele de espulsiune suntŭ mute în acéstă privinţă.

Dar perchisiţiunile carĭ s'au făcutŭ la d-nii Ocăşanu şi Sĕcăşanu ne arată motivulŭ, séu celŭ puţinŭ pretestulŭ. Cei şése Românĭ, carĭ suntŭ victimele mĕsurei de espulsare, suntŭ pedepsiţĭ ca irredentiştĭ. Probe în contra lorŭ nu suntŭ, dar ei suntŭ loviţĭ. Iată justiţiă!

Dar făcutu-s'au perchisiţiunĭ la directorulŭ »Independenţei române?" Nu. Şi nu s'au făcutŭ, fiind-că se scia bine, că d. Al. Ciurcu n'aparţinea nicĭ unui comitetŭ şi lipsă chiarŭ din Bucurescĭ când apelulŭ pretinsului comitetŭ de iniţiativă irredentistŭ a fostŭ publicatŭ. Indată ce elŭ a aflatŭ de manifestŭ, l'a combătutŭ, a arătatŭ inutilitatea, s'a silitŭ a scăpa pe guvernŭ de responsabilitate în acéstă afacere.

Dar se va dice, că d. Al. Ciurcu era unŭ înfocatŭ apĕrĕtorŭ alŭ causei ardelene. Oh! asta e adevĕratŭ. Născutŭ în Transilvania, Românŭ din Ardealŭ, nu lăsa sĕ trécă nicĭ o ocasiune d'a apĕra pe cei ce erau apăsaţĭ şi d'a reclama pentru ei o sórte mai bună. Dar de ce nu l'au espulsatŭ când scria alăturĭ cu d. G. Cantacuzenŭ şi cu C. A. Rosetti? De ce nu l'au espulsatu în timpŭ de trei anĭ de când protestă în contra actelorŭ arbitrare ale Ungurilorŭ?

Dar tatălui sĕu ce i se impută? Acestŭ bĕtrânŭ făcea şi elŭ parte din comitetulŭ de iniţiativă? A pusŭ elŭ în periculŭ siguranţa statului vecinŭ? Ce a făcutŭ elŭ ca cu bruscheţă sĕ fiă smulsŭ familiei sale şi espulsatŭ? E Românŭ din Transilvania. Este óre o crimă acésta? Póte că doresce compatrioţilorŭ sĕi unŭ viitorŭ mai bunŭ. Sĕ se mărturisésca că pentru acésta a fostŭ isgonitŭ din România liberă. Atuncĭ d. I. Brătianŭ trebne sĕ mulţumésca cerului, că ómenii de statŭ cari au guvernatŭ acéstă ţéră înainte de 1867 n'au făcutŭ o lege pentru a pedepsi pe aceia carĭ cerŭ o ameliorare a sórtei Românilorŭ din Transilvania, căcĭ elŭ celŭ dintêiu ar fi fostŭ loviţĭ de acéstă lege.

Iată decĭ doi ómeni onestĭ, doi Româmĭ doi proprietarĭ pe cari îi smulge familiei lorŭ, îi isgonesce, îi ruinéză, fără sĕ pótă motiva cruda şi nedréptă mĕsură luată contra lorŭ. Cine ar fi credutŭ în 1875, ca d. Brătianŭ va semna nu numai unŭ ordinŭ de esplusare contra streinilorŭ, ci încă ordinulŭ d'a isgoni din România pe Românĭ! Căcĭ trebue bine făcută distincţiunea. Românii din Transilvania, în puterea constituţiunei, nu suntŭ streinĭ. Legea nu le conferă drepturĭ, ci le recunósce.

Actulŭ guvernului este aşa dară o violare flagrantă a constituţiunei. Espulsândŭ pe directorulŭ »Independenţei române« se lovesce în libertatea pressei, căcĭ acéstă espulsiune putea fi ruina ḑiarului; se lovesce femei şi unŭ copilŭ, mai multŭ încă: se esiléză soţia d-lui Al. Ciurcu — soţia sa care e Română — şi constituţiunea opreşce proscrierea.

Mi se pare că vĕdu pe bĕtrânulŭ Rosettii svêrcolindu-se în mormêntŭ şi ridicândŭ mâna ca sĕ protesteze în contra actului, pe care elŭ acum unŭ anŭ îlŭ numea: sacrilegiu. „Nicĭodată Iónŭ Brătianu nu va semna unŭ asemenea decretŭ, ḑicea elŭ. Nu se potŭ espulsa Românii. Ar fi unŭ sacrilegiu«. C. A. Rosetti s'a înşelatŭ. Brătianu a semnat.

Consciinţa publică nu va contrasemna sentinţa de espulsare. Ea va ḑice cu Rosetti: »Sentinţa care espusléză pe Românĭ este o sentinţă sacrilegă."

Aceia cari plécă vorŭ duce cu ei stima amicilorŭ lorŭ, salutarea frăţéscă a acelora cari rĕmânŭ, consciinţa că au fostŭ pe nedreptŭ loviţĭ, certitudinea că opinunea publică întrégă este pentru ei; acésta probéză că protestarea este unanimă.

„Rĕsboiulŭ" în articululŭ primŭ scrie:

Incă unŭ actŭ de mare laşitate a sĕvêrşitŭ guvernulŭ, acelŭ guvernŭ care pretinde că represintă partida liberală naţională. — Elŭ a găsitŭ de cuviinţă sĕ isgonéscă din ţéră, de pe pământulŭ românescŭ, şése Românĭ, între cari unŭ bătrânŭ de 65 anĭ. Pe noi nu ne-a surprinsŭ câtuşĭ de puţinŭ nicĭ acestŭ faptŭ, amŭ spusŭ totdéuna şi o susţinemŭ şi aḑĭ, că sub regimulŭ actualŭ orĭ-ce se póte întêmpla.

Care óre suntŭ motivele acestei espulsiunĭ? S'a luatŭ de pretestŭ tipărirea şi rĕspândirea acelui panfletŭ, care pórtă semnătura de: »Comitetulŭ de iniţiativă alŭ irredentei române", şi care se ḑice că a provocatŭ intervenţiunea diplomatică a Austro-Ungariei, calificândŭ pe autorii séu complicii acestui pamflet-manifestŭ de »turburărorĭ strĕinĭ« ai ordinei publice, pasibilĭ de penalitatea prevĕḑută în acea faimósă lege, care dă dreptulŭ guvernului d'a gonì din ţéră pe orĭ-ce strĕinŭ fără nicĭ o judecată.

Nu putemŭ fi bănuiţĭ de părtaşĭ ai acestui manifestŭ séu ai vre-unei agitaţiunĭ de asemenea natură, căcĭ deja în numĕrulŭ nostru dela 3 ale curentei amŭ desaprobatŭ acestŭ actŭ, atâtŭ din punctulŭ de vedere politicŭ câtŭ şi din celŭ practicŭ. Décă desaprobămŭ mĕsurile estreme întrebuinţate de guvernŭ, n'o facemŭ decâtŭ puindu-ne pe tărîmulŭ legalităţii şi alŭ unui raţionamentŭ logicŭ fără nicĭ o patimă.

D-nii Ciurcu tată şi fiu, Săcăşanu, Ocăşanu, Droc-Bănciulescu şi Cornénu turbătorĭ ai liniştei publice suntŭ? In ceea ce privesce pe d-nii Ciurcu, nu va fi greu pentru nimenĭ d'a-şĭ esplica lucrurile în urma celorŭ ce se petrecŭ de vre-o trei anĭ încóce între unii din d-nii miniştri şi redacţiunea ḑiarului »L'Indépendance roumaine," proprietatea d-lui A. Ciurcu, care după espulsiunea d-lui Galli a luatŭ direcţiunea ḑiarului. Tendinţele acéstui ḑiarŭ, scrisŭ în limba francesă şi multŭ rĕspânditŭ atâtŭ în ţéră câtŭ şi în strĕinătate, criticele séle aspre dar juste contra faptelorŭ regimului, opoziţia vigurósă ce făcea guvernului, tóte astea au învrăjbitŭ pe unii din miniştri, cari de multŭ căutau ocasia sĕ-şĭ rĕsbune. Ivindu-se acuma ocasia cu manifestulŭ irredentistŭ, guvernulŭ implică pe d. Al. Ciurcu (juniorŭ) în afacerea pretinsei »irredente« şi hotărî a-lŭ gonì din ţéră, ca pe unŭ turburătorŭ alŭ liniştei publice, séu mai bine ḑisŭ alŭ liniştei regimului. — Dér ce a făcutŭ óre tată-sĕu, bătrânulŭ d. Nicolae Ciurcu, omŭ de peste 65 anĭ şi care nu se mai amesteca în politică, — are sĕ întrebe lumea? Étă cum se esplică acestea:

D N. Ciurcu se ocupa cu administraţia ḑiarului »L'Indépendance roumaine.« Décă l'arŭ fi lăsatŭ în ţéră, guvernului îi era témĕ ca nu cumva sĕ îngrijéscă d. N. Ciurcu de continuarea ḑiarului, pe care puternicii ḑilii voescŭ sĕ-lŭ nimicéscă cu orĭ-ce preţŭ, şi astfelŭ au hotărîtŭ şi espulsiunea lui, cu speranţa că ḑiarulŭ va fi sugrumatŭ. Suntemŭ siguri că, décă d. Al. Ciurcu ar fi mai avutŭ vre-unŭ frate, unchiu, vĕrŭ séu altă rudă, toţĭ ar fi fostŭ goniţĭ sub acelaşĭ pretestŭ şi totŭ de téma ca sĕ nu contribue la continuarea ḑiarului — Ne îndoimŭ însĕ că vorŭ ajunge d-nii miniştri la acestŭ scopŭ; din contră noi credemŭ, că se vorŭ găsì Românĭ ca sĕ continue cu acelŭ ḑiarŭ, care d'acuma înainte va desaproba şi mai energicŭ faptele regimului, şi va fi mai multŭ căutatŭ şi susţinutŭ de toţĭ adevĕraţii Românĭ, decâtŭ mai nainte.

Aşa dér, prin isgonirea d-lorŭ N şi A. Ciurcu, puternicii ḑilii pe de-o parte au comisŭ o ilegalitate, ér pe de alta au dovedit̆ŭ că au unŭ sufletŭ fórte micŭ.

In ceea ce privesce isgonirea celorlalţĭ patru Românĭ, nicĭ contra lorŭ nu se putea aplica legea privitóre la turburarea ordinei publice, căcĭ pamfletulŭ ce li se atribue n'a produsŭ şi nicĭ nu putea sĕ producă celŭ mai micŭ rĕsunetŭ, n'a provocatŭ nicĭ o agitaţiune séu turburare în ţéră, şi dovada este că a fostu ignoratŭ chiarŭ de cea mai mare parte a pressei. Manifestulŭ n'a avutŭ absolutŭ nicĭ o importanţă, şi ar fi fostŭ de ajunsŭ ca poliţia sĕ cheme pe iniţiatorii séu autorii lui şi sĕ le pună în vedere, că relaţiunile nóstre amicale cu streinătatea nu permitŭ asemenea lucrurĭ, pentru care avemŭ legĭ generale, adecă codulŭ penalŭ comunŭ; şi décă s'ar fi repetatŭ aceste fapte, guvernulŭ n'ar fi avutŭ decâtŭ sĕ dea în judecată pe culpabilĭ, punêndŭ astfelŭ capĕtŭ orĭ-cărei agitaţiunĭ. După cum se vede însĕ, în interesulŭ Ungurilorŭ este, d'a da acestui incidentŭ o importanţă câtŭ de mare, spre a dobândì motive nouĕ pentru persecuţiunĭ şi mai marĭ contra Românilorŭ de peste Carpaţĭ. Prin isgonirea în cestiune, guvernulŭ românŭ recunósce că într'adevĕrŭ esistă o irredentă la noi, că toţĭ acei surghiuniţĭ suntŭ nisce agitatorĭ periculoşĭ şi statului românŭ şi celui ungurescŭ, póte chiarŭ întregului imperiu austro-ungarŭ; prin urmare importanţa cea mare e fabricată şi dorinţa Ungurilorŭ împlinită, şi de cine? De unŭ guvernŭ care se pretinde *liberalŭ*, avêndŭ în capulŭ lui pe d. I. C. Brătianu atâtŭ de multŭ cântatŭ de burtă-verde din Transilvania.

Pe lângă ilegalitatea ce s'a comisŭ faţă cu aceştĭ şése Românĭ, guvernulŭ a mai comisŭ faptŭ de les-naţionalitate, supuindu-se unorŭ pofte tiranice ale Ungurilorŭ, prin sacrificarea conaţionalilorŭ lui. Bucuraţi-vĕ toţĭ câţĭ aţĭ sprijinitŭ până ierĭ pe d. I. C. Brătianu, şi care i-aţĭ lăudatŭ calităţile de mare cetăţénŭ, de mare patriotŭ românŭ. Ér d-lui Brătianu cu ai sĕi îi ḑicemŭ:

Nimicŭ în acéstă lume nu este eternŭ. — Aḑĭ sunteţĭ tarĭ şi marĭ, nimicŭ nu vĕ opreşte d'a face orĭşi ce voiţĭ; — însĕ se póte ca, mai curêndŭ séu mai târḑiu, sĕ fiţĭ nevoiţĭ a vĕ întórce în viaţa privată, ne mai avêndŭ la disposiţiă nicĭ lăḑile visteriei, nicĭ baionetele armatei, nicĭ ciomegele bătăuşilorŭ. — Cugeţaţĭ puţinŭ, ce se va putea întêmpla în asemeuea casŭ?!

Unindu-ne cu protestarea întregei presse independente, stigmatisămŭ acéstă nouă lovitură dată libertăţii tiparului şi libertăţii individuale; ér celorŭ espulsaţĭ le trimetemŭ o frăţéscă salutare, spunêndu-le: *la revedere*, căcĭ tirănia nu mai póte sĕ dăinuiască multŭ!

*

Din „Românulŭ" mai reproducemŭ următórele scirĭ:

Astă-séră Joi, la 8 óre, se va ţinea o întrunire (a Bucurescenilorŭ) în sala Ioje, strada Regală. Aflându-se gonirea Românilorŭ, numeroşĭ amicĭ veniră ierĭ séra la redacţiunea »Românului,« unde se aflau deja mai mulţĭ dintre cei goniţĭ. Se constitui îndată unŭ comitetŭ, compusŭ din tóte nuanţele politice, care va fi în continuă legătură cu cei espulsaţĭ, se va ocupa de afacerile lorŭ şi va deschide sub-scriptiunĭ pentru a venì în ajutorulŭ celorŭ lipsiţĭ de mijlóce de esistenţă. Comitetulŭ va lupta pe tóte căile legale pentru reintórcerea în ţéră a espulsaţilorŭ şi va funcţiona până ce se va realisa scopulŭ sĕu. — O subscripţiune s'a deschisŭ spre a venì în ajutorulŭ celorŭ goniţĭ. Subscrierĭ se primesce la redacţiunea »Românului.« — Ḑiarulŭ »L'Indépendance roumaine« nu va înceta sĕ apară. Vechii redactorĭ au reintratŭ la acelŭ ḑiarŭ. D. Frédéric Damé a luatŭ direcţiunea »Independinţei.«

„L'Indép. roumaine" spune, că alaltăierĭ s'a făcutŭ o colectă la Curtea de apelŭ pentru cei espulsaţĭ, carĭ suntŭ lipsiţĭ. In câte-va minute s'au adunatŭ vr'o 500 francĭ.

SCIRILE ḑILEI.

Parastasŭ întru pomenirea impĕratului Iosifŭ II s'a serbatŭ şi în Baia-mare, în Tĕuţiu de susŭ şi în ma multe comune.

—0—

Din raportulŭ anualŭ alŭ societăţii de maghiarisare „Szecheny« din Sătmarŭ, cea cu noua pacoste, vedemŭ că: »Societatea în anulŭ scolarŭ 1883|4 a publicatŭ 11 premii pentru învĕţătorii, cari la scólele elementare nemaghiare au dovedit̆ŭ celŭ mai bunŭ succesŭ în instruirea limbei maghiare, şi câte trei premiurĭ pentru scolarii fiecărui învĕţătorŭ premiatŭ. La aceste premii concurseră 19 învĕţătorĭ (în comitatulŭ Sătmarului suntŭ vr'o 160 de scóle române). Aceştĭ învĕţătorĭ au fostŭ aspru loviţĭ de pressa ardelénă, pentru că au concuratŭ la acele premii, şi numiţĭ trădătorĭ ai naţionalităţii lorŭ, aşa că şése din ei s'au retrasŭ dela concursŭ. Ceilalţĭ au fostŭ premiaţĭ. Pentru anulŭ scolarŭ 1884|85 a votatŭ societatea 20 de premiurĭ pentru învĕţătorĭ şi 100 pentru scolarĭ, dér nicĭ unŭ învĕţătorŭ n'a concuratŭ, fiindŭ că autoritatea scolară gr. cat. din Gherla interḑisese învĕţătorilorŭ a concura.« — Amŭ dori ca autorităţile nóstre scolare, de amêndouĕ confesiunile, sĕ procédă totdéuna astfelŭ. Acésta a fostŭ o procedere corectă şi legală.

—0—

Armin Vámbery, profesorŭ la universitatea din Pesta, voindŭ sĕ publice în ḑilele acestea unŭ opŭ, a cărui editură o luase o tipografiă germană, l'a dedicatŭ ministrului Trefort. Editorulŭ germanŭ însĕ a protestatŭ în contra dedicării, ḑicêndŭ că o carte, luată în editura sa, nu e ertatŭ sĕ fiă dedicată unui „ministru germanofag.«

—0—

Ni se scrie următórele: »Scóla nóstră confesională din comuna Kementelnicu de Câmpiă, tractulŭ Pogeţali, unde e preotŭ şi administratorŭ protopopescŭ. Vasiliu Maiorŭ, s'a dărîmatŭ, numai unŭ părete are. Până a fostŭ bună, protopopulŭ a dat'o, de auţinutŭ jidovii jocurĭ întrênsa. Acum nu are nicĭ o grijă. Ar putea sĕ'şĭ ia Consistorulŭ din Blaşiu cunoscinţă despre

starea scólei acesteia câtŭ mai în grabă.«— I. Katona proprietarŭ, la însărcinarea fruntaşilorŭ comunei.

—0—

S'a speriatŭ „Ellenzek« că »în patria »Gazetei« şi a lui „Kronstädter Zeitung" nu se marturisescŭ Ungurii ca Maghiarĭ,« căcĭ altfelŭ n'ar fi firme ca: „L. et M. Laszlo" şi »Brüder Simay." — Sêrmanii »patrioţi« au greşitŭ adresa.

—0—

»Voinţa Naţională« ḑice, că espulsarea celorŭ şése Ardelenĭ s'a decisŭ în „interesulŭ unei mĕsurĭ de politică generală.« — O fi.

—0—

D. Bömches, redactorulŭ fóiei »Bukarester Tagblatt,« a fostŭ condamnatŭ de curtea cu juraţĭ de Ilfovŭ pentru calumniă la 1 lună închisóre, 1000 lei despăgubire civilă şi 150 lei amendă.

—0—

Duminecă séra în 8 (20) Septemvre: *Concertulŭ violinistului românŭ Nae Racovénu* în sala otelului Nr. I. Bilete se vêndŭ la cassă dela 10 óre a. m.

Adunarea învĕţătorilorŭ din Sĕlagiu.

Selagiu, la 16 Septemvre 1885.

Onorate D.-le Redactorŭ! Cunoscêndu-ve inima curată de Românŭ şi fiindŭ sigurŭ că Dvóstră încă îmbrăţoşaţĭ cu căldură causa învĕţĕmêntului nostru poporalŭ, Vĕ rogŭ sĕ binevoiţĭ a da locŭ în colónele preţuitului Dvóstră ḑiarŭ ce redactaţĭ şi următórelorŭ rênduri.

Erĭ în 15 Septemvre a. c. îşĭ ţinŭ „Reuniunea Invĕţĕtorilorŭ Românĭ Selagienĭ" adunarea sa generală de ĕstŭ-timpŭ în comuna *Cizeriu* O ḑi de bucuriă fŭ acéta pentru fie-care învĕţĕtătorŭ românŭ din Sĕlagiu, vĕḑêndŭ şĭ convingêndu-se fie-care despre aceea, că şi învĕţĕtorulŭ românŭ dă semne de viétă şi se nisuesce din tóte puterile ca sĕ póţă corĕspunde frumosului nume de *educatorŭ*.

Scie fie-care câtŭ de rĕu suntŭ dotaţĭ învĕţĕtorii românĭ în genere şi cu câte nĕcazurĭ au de a se lupta ca sĕ-şĭ póţă susţiné familia lorŭ din unŭ venitŭ aşa de neînsémnatŭ, ca alŭ unui învĕţĕtorŭ; dar când se vĕḑŭ şi ei adunaţĭ la unŭ locŭ şi pe lângă aceea vĕḑŭ interesulŭ celŭ mare ce-lŭ arată faţă de starea scólelorŭ şi a învĕţămêntuluĭ nu numai ei, ci şi conducĕtorii inteligenţei române din Selagiu atâtŭ bisericanĭ câtŭ şi mirenĭ — uită de nĕcazurile ce-i apasă şi bucurându-se de propresulŭ ce-lŭ facŭ pe terenulŭ educaţiunei se conjură că vorŭ pune umĕrŭ la umĕrŭ şi, şi de acuma inainte, ca şi până acuma, vorŭ lupta — amĕsuratŭ stărei lorŭ — pentru inaintarea poporului românŭ din a căruia sênŭ au eşitŭ. —

Cum că susŭ numita reuniune e una dintre cele mai înfloritóre — e destulă garanţă ca sĕ amintescŭ numai pe bravulŭ şi zelosulŭ ei preşedinte, pe bărbatulŭ sciinţei, naţiunei şi alŭ învĕţĕmêntului Rvrndiss. dnŭ *Alimpiu Barboloviciu*, vicarulŭ for. episcopescŭ alŭ Silvaniei, şi pe vice-preşedintele ei dlŭ *Gavrilŭ Trifu*, profesorŭ preparandialŭ în Zĕlău; ḑicŭ, când amŭ amintitu numele Barboloviciŭ şi Trifu viitorulŭ reuniunei nóstre e asiguratŭ.

Nu mai puţină înteresare de starea învĕţĕtorilorŭ şi a scólelorŭ Sĕlagienĭ arată despărţămêntulŭ XI alŭ Asociaţiunei transilvane pentru lit. română şi cult. poporului românŭ« din Sĕlagiu, conduşŭ asemenea de bărbaţii naţiunei Rev. dnŭ *Barboloviciu* şi stim. dnĭ *George Popŭ*, *Andreiu Cosma* s. a. carĭ nu numai cu vorba ci şi în faptă ajută înaintarea stărei învĕţătorescĭ şi a învĕţĕmêntului dândŭ ajutóre şi premiândŭ pe docenţii cei mai zeloşĭ, dându-le astfelŭ curagiu şi voia de a se nisui totŭ mai bine în progresarea pe terenulŭ crescerei surorelorŭ naţiunei române din Sĕlagiu. —

Inainte domnilorŭ pre acéstă cale! Daţĭ mână de ajutorŭ sêrmanilorŭ ḑilerĭ ai naţiunei nóstre, premergeţĭ şi cu exemplu şi cu faptele, căcĭ ei vĕ vorŭ urma şi atuncĭ causa nóstră trebue sĕ învingă! Noi, învĕţătorii românĭ din Sĕlagiu, şi până acuma ne-amŭ nisuitŭ a face destulŭ chiemării nóstre de învĕţătorĭ, fie-care amĕsuratŭ puterilorŭ sale puterĭ. De acuma înainte Vĕ promitemŭ făgăduitóresce că vomŭ fi încă şi mai conscienţioşĭ în împlinirea misiunei ce ne este încredinţată, — vĕḑêndŭ că Dvóstră sărițĭ întru ajutorulŭ nostru şi aşa cei mai marĭ dândŭ ajutorŭ celor mai micĭ; ér acestia lipindu-se de ei (de cei mai marĭ), nesmintitŭ trebue sĕ facemŭ progresulŭ care 'lŭ aştéptă mama naţiune atâtŭ dela noiŭ câtŭ şi dela altulŭ. . . . !

Ne voindŭ însĕ a abusă de bunăvoinţa DV., d-le redactorŭ, lasŭ acestea la o parte, căcĭ şi aşa Românii inteligenţi le sciu bine şi cunoscŭ pe acei marĭ bărbaţĭ care lupta ḑiua şi nóptea pentru înaintarea culturei poporului românŭ şi a învĕţămêntului, şi voiu da sémă numai pre decursulŭ susŭ numitei adunârĭ învĕţătorescĭ asemenea debilelorŭ mele puterĭ.

Diminéţa la 8 óre participară în corpore la s. liturgă, ér după acésta urmă deschiderea şedinţei de căte preşedinte prin o cuvêntare adresată la inima fie-căruia dintre cei de faţă, desfăşurândŭ în cuvinte frumóse mărĕţa chiămare a învĕţătorului românŭ şi îndemnându-i ca prin împlinirea cu acurateţă a misiunei lorŭ sĕ se perfecţioneze ei pre sine însişĭ şi sĕ ţină pasŭ şi ei cu alţĭ învĕţătorĭ ai popórelorŭ mai culte. Acéstă vorbire frumósă a fostŭ ascultată cu mare atenţiune şi primită cu viue aplause Se cetĭ apoi raportulŭ anualŭ, prelucratŭ cu mare diligenţă, de cătră zelosulŭ vice-preşedinte alŭ rauniunei nóstre dlŭ G. Trifu. Acestŭ raportŭ, care fŭ o icónă fidelă a activităţii reuniunei nóstre în decursŭ de unŭ anŭ, se primì cu aplause, ér dlui vice-preşedinte, adunarea îi esprimă mulţămită protocolară pentru zelulŭ ce'lŭ arată în conducerea reuniunei.

Se cetiră apoi o transcriere a comitetului despărţămêntului XI (Sĕlagiu) alŭ Asociaţiunei transilvane, în care numesce pe docenţii premiaţĭ, precum şi pe cei cari din lipsa de premii n'au pututŭ fi premiaţĭ ci lăudaţĭ de cătră comitetŭ, precum şi o altă transcriere în care se facŭ cunoscute docenţilorŭ condiţiunile pe basa cărora potŭ sĕ concurgă la premii în viitorŭ. Acestea transcrierĭ ale ven. comitet adunarea le primesce cu bucuriă şi fiecare docente dândŭ mulţămită în inima sa bravilorŭ conducĕtorĭ ai despărţĕmêntului, primescŭ transcrierea de unŭ îndreptarŭ pe viitorŭ spre a puté concurge la acele premii. După acésta se denumiră deosebitele comisiunĭ, se cetì raportulŭ presidiului în causa statutelorŭ reuniunei şi apoi se dĕdură cetirei douĕ disertaţiunĭ bine lucrate, una de N. Popŭ învĕţătorŭ în Hidigŭ tractândŭ despre: »Educaţiunea religiósă-morală în scólă şi acasă,« şi cealaltă de Ioanŭ Selăgianu învĕţătorŭ în Căţelulŭ-românescŭ tractândŭ despre: „Unele mijlóce de îmbunătăţire a relaţiunilorŭ dintre familiă şi scólă."

Ambele disertaţiunĭ se primiră cu aplause şi „sĕ trăiască."

Acuma, cam la órele $1^1/_2$, urmă prânḑulŭ comunŭ, la care afară de presidiu şi învĕţătorii adunaţĭ în numĕrŭ frumosŭ, ne onorară cu presenţa d-lorŭ şi următorii domnĭ: Ioanŭ Moldovanŭ preotŭ în Bănişorŭ, Vasiliu Marincaşŭ preotŭ în Pria, Ignaţiu Suru administratorulŭ Cizeriului, Ales. Vicaşiu preotŭ în Starciu, Ioanŭ Popiliu preotŭ în Sîgu, afară de aceştia st. d-nĭ Ioanŭ Popŭ notarŭ în Cizeriu, Ioanŭ Ilieşŭ notarŭ în Sîgu, on. Antoniu Marcuşiu teologŭ abs. şi încă doi învĕţătorĭ de preste Meseşiu carĭ ne onorară ca óspeţĭ.

E lucru firescŭ că s'au ḑisŭ şi toaste. Celŭ dintêiu s'a ḑisŭ de cătră preşedinte pentru Maiestăţile Lorŭ Regele şi Regina şi pentru Alteţele Lorŭ Clironomulŭ Rudolfŭ şi Stefania; apoi pentru Escelenţa Sa Metropolitulŭ Dr. Ioanŭ Vancea, Ilustritatea Sa Episcopulŭ Gherlei Dr. Ioanŭ Szabó, pentru presidiulŭ reuniunei, pentru redactorii foilorŭ române naţionale, pentru d-lŭ George Popŭ şi Andreiu Cosma şi încă multe altele.

După prânḑulŭ comunŭ se ţinură douĕ propunerĭ de probă bine prelucrate de cătră Nichita Liscanŭ, diligentulŭ docente din Cizeriu. După aceea se visitară esposiţiunea în corpore, unde furămŭ norocoşĭ a vedé mai multe scrisorĭ de probă şi desemne frumóse. Nu potŭ sĕ trecŭ cu vederea diliginţa dómnei *Veronica Liscanŭ* născută *Chita*, învĕţătóre în Cizeriu, carea din iubirea curată cătră fiicele poporului românŭ din Cizeriu necruţândŭ timpŭ şi ostenele instruà pre vre-o câteva fetiţe de ţĕranŭ şi în lucrurile de mână. O faptă démnă de laudă acésta, carea ar trebui sĕ aibă următorĭ. Priméscă decĭ dómna Liscanŭ mulţămita nóstră pentru sacrificiulŭ adusŭ în numele micelorŭ d-sale învĕţăcele şi o rugămŭ ca şi în viitorŭ sĕ purcédă astfelŭ.

Acuma referară deosebitele comisiunĭ, dintre carĭ voiu amintì numai pe cea scrutătóre de cassă, care aflà că averea reuniunei nóstre este de 2474 fl. 42 cr. v. a. După acésta se pertractară mai multe propunerĭ diverse, se votară ajutórele pre anulŭ 1886 şi se hotărî ca viitórea adunare generală sĕ se ţină în comuna Hidigu. Finindu-se tóte punctele statorite prin programă, preşedintele prin o vorbire érăşĭ acomodată dechiară şedinţa de închisă.

După acestea, fiecare mulţămitŭ în sufletulŭ sĕu de resultatele frumóse ce le produce acéstă reuniune şi mulţămindŭ domnilorŭ preoţĭ, carĭ ne onorară cu presenţa d-lorŭ pentru interesarea de învĕţămêntŭ şi reuniune, precum şi stim d nĭ Ioanŭ Popŭ notarŭ în Cizeriu şi Nichita Liscanŭ docente totŭ acolo pentru buna primire — ne depărtarămŭ dorindŭ ca sĕ ne ajute Dumneḑeu spre a ne puté aduna cu asemenea simţĕminte nobile pe viitorŭ în comuna Hidigu.

Sentinela.

Din nordulŭ Transilvaniei, 18 Sept. 1885.

Desminţire. In Nrulŭ 187 din anulŭ curentŭ alŭ acestui stimatŭ ḑiarŭ se comunică din Becleanŭ între altele, că d. Ioanŭ Merzocŭ, proprietarŭ, sĕ fi dăruitŭ bisericei gr. cat. române de acolo o acţiune de ale căleiferate în preţŭ de 500 fl. v. a.

Eu suntŭ informatŭ din locŭ competentŭ şi autenticŭ, că acéstă înpărtăşire este lipsită de adevĕrŭ şi fapta nobilă încă neîntrupată, deórece în faptă amintita acţiune încă nu este donată bisericei.

Afirmŭ şi întărescŭ şi eu, cumcă d. Merzocŭ tóte celelalte lucrurĭ micĭ le face, şi a promisŭ şi acţiunea aceea, dar totuşĭ n'a dat'o, bine ar face sé-o dea, însĕ eu unulŭ mĕ îndoescŭ cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că d. Merzocŭ mai făcuse asemenea şi încă mai mare promisiune prin anulŭ 1872, că va face o fundaţiune de 2000 fl. v. a. scólei gr. cat. din Becleanŭ (veḑĭ sionulŭ românescŭ din acelŭ anŭ) din care însĕ durere n'a datŭ nimicŭ până acuma. Sĕ nu se întêmple şi acuma astfelŭ cu promisa acţiune bisericei.

Adeverescŭ pentru aceea că a datŭ vestminte preoţescĭ şi premiu de 2 fl. la esamenŭ, dar lipsescŭ celelalte multe binefacerĭ. Sĕ rĕmânemŭ, d-le corespondinte, între marginele adevĕrului şi sĕ lăudămŭ numai şi singurŭ meritulŭ făcutŭ alŭ cuiva.

Totodată cautŭ sĕ desmintŭ şi aserţiunea nefundată, ca cum între inteligenţa română din Becleanŭ ar esista unele neînţelegerĭ orĭ certe. Eu nu sciu despre aşa ceva sĕ fiă în Becleanŭ: dovadă purtarea cea laudabilă a acelei inteligenţe, care produse şi produce destule fapte naţionale şi românescĭ pentru binele, prosperarea şi înaintarea culturei poporului nostru din Becleanŭ. Mérgă numai înainte pre calea începută acea inteligenţă, şi va fi bine!

Apoi d. Merzocŭ sĕ facă bine sĕ-şĭ dea ceea ce promite, că atuncĭ eu voiu fi primulŭ, care îlŭ voiu stima mai multŭ.

Sîreganulŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ «Gaz. Trans.«)

CLUŞIU, 19 Septemvre. — Ministrulŭ-preşedinte Tisza a sositŭ erĭ aicĭ. A fostŭ priimitŭ în modŭ sĕrbătorescŭ. La cuvintele salutătóre a viceşpanu ui Gyarmathy ministrulŭ-preşedinte a rĕspunsŭ ḑicênpŭ că faţă cu naţionalităţile sĕ se observe o procedere cu tactŭ şi accentuândŭ, că fiecare cetăţénŭ de limbă nemaghiară trebue sĕ fiă bunŭ patriotŭ.

Cununia lui Stefanŭ Tisza (fiulŭ ministrului) cu véră-sa Ilona Tisza şi a comitelui Paul Bethlen cu Iolantha Tisza, amêndouĕ fiice ale lui Ladislau Tisza se va face aḑĭ înainte de amédĭ în biserica reformată.

MADRIDŬ 19 Septemvre — Guvernulŭ spaniolŭ a pusŭ sĕ se cumpere corăbii de rĕsboiu şi torpilare. S'a lăţitŭ faima că ambasadorulŭ germanŭ Solms a primitŭ dela cabinetulŭ germanŭ o depeşă, prin care se susţinŭ pretensiunile Germaniei asupra insulelorŭ Caroline. Consiliulŭ de miniştri alŭ Spaniei se va sfătuì aḑĭ asupra depeşei.

LONDRA, 19 Septemvre. — Gladstone apeléză într'unŭ manifestŭ electoralŭ la alegĕtorĭ, ca sĕ'lŭ onoreze cu aceeaşĭ încredere ca la 1880; elŭ declară că politica englesă în Egiptŭ este greşită, evacuarea completă a Egiptului fără nicĭ o despăgubire e absolutŭ necesară. Gladstone va sprijini întotdéuna libertatea Orientului, ce a înputŭ sĕ înfloréscă.

DIVERSE.

Nu mai trebue lemne pentru încălḑitŭ. — Cetimŭ în ḑiarulŭ »Galaţii«: Unŭ domnŭ Strobach a inventatŭ în Iaşi o substanţă combustibilă, menită a înlocui lemnele de încălḑitŭ, cu unŭ avantagiu enormŭ în ce privesce cantitatea de căldură şi preţulŭ. Inventatorulŭ s'a asociatŭ cu unŭ capitalistŭ din Odesa, d. Hedler şi d. Iorgu Iorga, pe a cărui proprietate urméză a fi şi instalată fabrica. Unulŭ din redactorii »Gazetei medicale« a avutŭ ocasiune a constata însuşĭ începutulŭ fabricărei acestui combustibilŭ şi-a încredinţatŭ că în adevĕrŭ o bucată din acéstă materiă combustibilă, în forma unei cărămizĭ, care după cum încredinţéză d. Iorga şi d. Strobach inventatorulŭ, costă numai jumĕtate centimă, pusă în sobă, arde în timpŭ de 50 minute şi produce o flacără destulŭ de mare, şi atâtŭ caloricŭ în câtŭ soba se încălḑeşte în câte-va minute. Dacă amŭ face puţinŭ calculŭ, lesne se póte vedea că în 24 óre, presupunêndŭ că amŭ voi sĕ ardă continuu focŭlŭ în sobă, nu ne-ar trebui decâtŭ 28 bucăţĭ, care costă 14 centime, séu pe lună 4 francĭ şi 20 centime pentru o cameră. Vedemŭ dér că din punctŭ de vedere economicŭ este mai multŭ decâtŭ avantagiosŭ. Din punctŭ de vedere higienicŭ iarăşĭ presintă avantage, de óre-ce fumulŭ ce resultă din ardere are unŭ mirosŭ de gudronŭ, care rĕspândindu-se în atmosferă nu póte fi decâtŭ salutarŭ, desinfectând-o. In fine ceea ce este mai principalŭ, presupunêndŭ fabricaţia pe o scară mai întinsă, se va înlătura distrugerea pădurilorŭ şi lemnele se vorŭ întrebuinţa în altŭ scopŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 17 Septemvre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.85	Bonurĭ croato-slavone	102.—
Rentă de hârtiă 5%	92.95	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.40	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124.—	Renta de hârtiă austriacă	82.35
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.60	Renta de arg. austr.	83.75
Bonurĭ rurale ungare	103.—	Renta de aurŭ austr.	109 85
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.25	Losurile din 1860	139 50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.—	Acţiunile băncei austro-ungare	868.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Act. băncei de creditŭ ung.	289.25
Bonurĭ rurale transilvane	101.50	Act. băncei de creditŭ austr.	288.60
		Argintulŭ —.— Galbinŭ împărătescĭ	5.88
		Napoleon-d'orĭ	9.91½
		Mărcĭ 100 imp. germ.	61.40
		Londra 10 Livres sterlinge	125.10

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 5 Septemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	89	90
Renta rom. amort. (5%)	93	94½
» convert. (6%)	89	89½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31	32
Credit fonc. rural (7%)	104½	102½
» „ „ (5%)	87	87½
» » urban (7%)	99¼	100
» » » (6%)	92	93
» » » (5%)	84	84½
Banca naţională a Romăniei		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională	11	11½
Aurŭ	2.03	2.04
Bancnote austriace contra aurŭ		

(2—3)

Romanurile

Nihiliştii, Lupta pe viaţă şi pe mórte, séu **Rosa din Belgradŭ, Memoriile Casanova, Copilulŭ nebunii şi Contele Montecristo** se potŭ comanda la fiecare librăriă, precum şi directŭ la librăria-editóre.

Preţulŭ unei broşurĭ predatŭ franco în casă 25 cr.

Pe lângă comandele directe suntŭ a se trimite şi banĭ prin mandatŭ postalŭ sub adresa:

„IG. HERTZ, Braşovŭ.“

Spesele se vorŭ rebonifica.

Librăria-editóre

Ig. Hertz.

Bucureşcĭ, str. Mihai-Vodă, No. 1.

Adevĕrulŭ invinge!

Am cumpĕratŭ întréga provisiune dela o renumită fabrică de straie şi pătură de cai cu jumĕtate din preţulŭ regulatŭ, şi de aceea vêndŭ câtŭ va dura acésta provisiune

Numai cu fl. 1.75

bucata din cele mai marĭ, gróse, late şi fórte durabile

Pătură de cai

Aceste pătură suntŭ 190 centimetri lungĭ şi 130 centimetri late, cu bordure (chenare) colorate şi de grosimea unei scândurĭ, de aceea adevĕratŭ durabile.

Aceste pătură se află în douĕ cualităţĭ şi costă I-a cualitate, fórte fine fl. 1.95, cualitatea II. 1.75.

Trimiterea cu banĭ gata, séu rambursă. Aceste pătură se espedéză ţilnicŭ în tóte părţile lumii, şi pretutindenea facŭ unŭ efectŭ extraordinarŭ, de vreme ce se potŭ întrebuinţa şi ca plapomă de patŭ şi carĭ mai înainte au costatŭ mai multŭ ca îndoitŭ.

Mai departe se află în depositŭ:

500 duz. PĂTURĬ PENTRU BIRJARĬ de colóre galbenă

cu 6 vărgĭ şi bordure diferitŭ colorate, complecte, marĭ, fórte fine numai à 2 fl. 60 cr.: bucata- Pentru proprietarĭ de birjĭ cu deosebire recomandabile. Asemenea se găsesce la mine:

Plapome de mătase,

din cea mai fină mătase-Bouret, în colorile cele mai pompóse: roşii, albastru-galbene, verdĭ, portucalii, vĕrgate, destulŭ de lungĭ şi late pentru patu celŭ mai mare, bucata 3 fl. 75, perechea numai 7 fl.

Scrisorĭ de mulţămire şi cu comande dela persóne de încredere stau cu sutele în biroulŭ meu spre convingere, şi-mĭ permitŭ a publica unele din tr'aceste.

Bachmaning, posta Lambach, 15 Iuniu 1885

D-lui I. H. Rabinowicz, Viena.

De vreme ce cu acele două trimiterĭ de mai nainte m'amŭ mulţămitŭ fórte, Vĕ rogŭ ca sĕ-mĭ mai trimiteţĭ încă 20 bucăţĭ pătură de cai, şi adecă 8 bucăţĭ din I-a cualitate şi 12 bucăţĭ din a II-a cualitate. Vĕ rogŭ însĕ a observa, ca totŭ câte două bucăţĭ sĕ fie cu bordurile la felŭ

Cu stimă

Franciscŭ Biener, birtaşŭ.

D-lui I. H. Rabinowicz, Viena.

Comandezŭ prin tr'acésta 150 bucăţĭ pătură de cai, 190 centimetri lungĭ, 130 centimetri late, precum le-amŭ avutŭ în preţulŭ de 1 fl. 75 cr., cu banĭ gata şi sunteţĭ rogatŭ pentru grabnică espedare.

Presidiulŭ-comunalŭ St. Pölten, în 6 Augustŭ 1885.

pentru primarŭ: **Consiliulŭ-comunalŭ,**

Troppau 17 Iuniu 1885.

D-lui I. H. Rabinowicz, Viena.

Posedândŭ pătura trimisă ca mostră, Vĕ rugămă a ne trimite promptŭ 60 bucăţĭ în tocmai după calitatea acestia, şi aşteptândŭ factura semnămŭ.

Societatea pe acţii de rafinăriă de zaharŭ din Troppau I. de Jutrzenka.

D-lui I. H. Rabinowicz, Viena.

Stimata D-Vóstră trimitere primitŭ, comandezŭ prin tr'acésta încă 30 bucăţĭ pătură de cai de aceeaşĭ cualitate, ca cele dântêiu cu bordure roşii, galbine şi albastre. Preţulŭ pătura lorŭ s'afla aci alăturatŭ.

pentru Administraţia bunurilorŭ Lovasz-Patona: Petying I.

L. Petona, Ungaria 8 Aprilŭ 1885.

FERIŢI-VĔ! De órece am luatŭ asupră-mĭ, vêndarea a acestorŭ pătură, nu este nimenĭ altulŭ în stare a lifera pătură de cai în acéstă mărime şi cualitate cu acestŭ preţŭ de batjocură, de aceea este de a se feri de anunciurile înşelătóre imitate.

(2—6) **ADRESA:**

Webewaaren-Manufactur: I. H. Rabinowicz

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

Nr. 979—1885. (2—3)

Publicaţiune.

Din partea primăriei comunale Voila se publică, cumcă dreptulŭ de vamă dela podulŭ de preste Oltŭ între comunile Voila şi Ciucuşorŭ pa anii 1886, 1887 şi 1888 se va esarenda în 6 Octomvre 1885 a. a. la 10 óre la cancelaria comunală din Ciucuşorŭ în licitaţiune publică.

Preţulŭ estimăreĭ este 2000 fl. v. a. şi voitorii de a licita au sĕ depună unŭ vadium de 10%; celelalte condiţiunĭ de esarendare se potŭ vedea la cancelariile comunale din Voila şi Ciucuşorŭ.

Voila în 15 Septemvre 1885.

Primăria comunală.

Samoilŭ Soborŭ. *primarŭ.* Daniilŭ Şerbanŭ, *notarŭ cercualŭ.*

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşor prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-şi şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni	3 fl. —
„ şése lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ	10 francĭ
„ şése lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3—4 orĭ	10
„ „ „ 5—8 „	15
„ „ „ 9—11 „	20
„ „ „ 12—15 „	30
„ „ „ 16—20 „	40
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ voirĭ şi reduceri şi peste cele însemnate mai susŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, cari vorŭ binevoi a se aboná la nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea „Gaz. Trans.“

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.